

Prace opryskiwaczem ciągnikowym

Zapoznanie z etykietą środka ochrony roślin gwarantuje bezpieczeństwo stosowania.

Uruchamianie rozładniwa środka ochrony roślin w celu przygotowania cieczy roboczej.

Mycie rąk czystą wodą ze zbiornika.

Automatyczne rozkładanie belki polowej i jej poziomowanie.

Ustawianie parametrów pracy opryskiwacza za pomocą komputera pokładowego.

Podczas opryskiwania zachowaj min. 3 m od krawędzi dróg.

SPRAWDŹ WARUNKI PRACY

**JEŻELI
NA JAKIEŚ PYTANIE
ODPOWIESZ „NIE”,
ZASTANÓW SIĘ
I PODEJMIJ
NIEZBĘDNE DZIAŁANIA,
ABY TWOJA PRACA
BYŁA BEZPIECZNA.**

- Czy posiadasz uprawnienia do wykonywania zabiegów ochrony roślin przy użyciu opryskiwacza?
- Czy posiadasz uprawnienia do kierowania ciągnikiem?
- Czy znasz instrukcję eksploatacji opryskiwacza i stosujesz zasady jego bezpiecznej obsługi?
- Czy opryskiwacz jest sprawny technicznie (co jest potwierdzone aktualnym badaniem sprawności, wystawionym przez upoważnionego diagnostę) i ma osłonę wału przyjęcia mocy?
- Czy wał przegubowo-teleskopowy ma na całej długości osłonę z łańcuszkami zabezpieczającymi ją przed obracaniem?
- Czy zapoznałeś się z etykietą - instrukcją stosowania środka ochrony roślin?
- Czy stosujesz, oznakowane znakiem CE, środki ochrony indywidualnej, zalecane przez producenta danego środka ochrony roślin?
- Czy pamiętasz, aby do pracy ze środkami ochrony roślin nie przystępować na czczo, a w czasie pracy nie jeść, nie pić i nie palić?

Odzież robocza i ochronna

- Do prac przy obsłudze opryskiwacza należy przystąpić w odpowiednich środkach ochrony indywidualnej. Ich rodzaj zależy od klasyfikacji w zakresie toksyczności stosowanego preparatu (gumowe buty, rękawice, kombinezon, nakrycie głowy, maska lub półmaska, ochrony oczu i twarzy). Przy doborze środków ochrony indywidualnej należy kierować się zaleceniami z etykiety – instrukcji środka chemicznego, a w przypadku wątpliwości, wystąpić do dystrybutora o kartę charakterystyki kupionego środka chemicznego.
- Należy dbać o dobry stan środków ochrony indywidualnej, wymieniać zużyte i zawsze mieć zapasowy komplet odzieży ochronnej.
- Należy zapoznać się z zasadami poprawnego zakładania i zdejmowania odzieży ochronnej i postępowania z zabrudzoną odzieżą wielokrotnego użytku, po wykonanym zabiegu środkami ochrony roślin. Ponadto należy pamiętać, aby:
  - nogawki kombinezonu ochronnego zawsze nakładać na buty,
  - rękawy kombinezonu ochronnego zakładać na rękawice. Jedynie podczas prac wykonywanych z rękami uniesionymi do góry rękawice powinny być nałożone na rękawy.

- Po zakończeniu zabiegu należy zdjąć niezwłocznie odzież ochronną i wyprać ją z użyciem środków piorących (nie prac jej z innymi ubraniami).

Bezpieczeństwo obsługi opryskiwacza

- Przed przystąpieniem do eksploatacji należy zapoznać się z instrukcją bezpiecznej obsługi opryskiwacza, w tym jego konserwacji i regulacji, przeczytać etykietę środka ochrony roślin, a także znać instrukcję obsługi ciągnika rolniczego i wiedzieć, jak bezpiecznie użytkować wał przegubowo-teleskopowy.

Agregowanie ciągnika z opryskiwaczem i przejazd transportowy

- Przed rozpoczęciem pracy należy sprawdzić każdorazowo stan techniczny opryskiwacza i ciągnika.
- Na tylnej ścianie opryskiwacza należy umieścić trójkątną tablicę, wyróżniającą pojazd wolno poruszający się oraz tablicę z lampami zespolonymi i światłami odblaskowymi.
- Jadąc po drodze publicznej, należy stosować się do przepisów ruchu drogowego i przepisów transportowych.

Zasady bezpiecznej pracy ze środkami ochrony roślin

- Przed użyciem środka ochrony roślin należy przeczytać dokładnie jego etykietę – instrukcję stosowania, przestrzegać zasad bezpiecznej pracy oraz używać zalecanych środków ochrony indywidualnej.

Przygotowanie cieczy użytkowej

- Należy używać środków ochrony indywidualnej oznakowanych znakiem CE, zalecanych przez producenta danego środka ochrony roślin.
- Ciecz użytkową należy przygotowywać w odległości nie mniejszej niż 20 m od studni, ujęć wody oraz zbiorników i cieków wodnych. Podczas pracy trzeba:
  - stosować wydzielone i oznakowane naczynia,
  - zadbać, aby w pobliżu nie znajdowały się osoby postronne i zwierzęta,
  - ograniczać ryzyko skażenia gruntu na skutek wycieku lub przesiąkania środka chemicznego w głąb gleby,
  - unikać rozpryskiwania i rozlewania preparatu podczas jego wrzucania czy wlewania do zbiornika opryskiwacza,
  - stać od strony nawietrznej w przypadku preparatów pylistych, które najlepiej wstępnie rozcieńczyć małą ilością wody.
- Jeśli jest to możliwe, należy przygotować ciecz w zbiorniku opryskiwacza, ustalając wcześniej potrzebną ilość.
- Opakowanie powinno się przepłukać trzykrotnie wodą, a popłuczyny wlać do zbiornika opryskiwacza z cieczą użytkową.
- W przypadku niewykorzystania całości preparatu, należy szczelnie zamknąć i zabezpieczyć opakowanie.

Wykonywanie zabiegu

- Do zabiegów należy używać ciągnika z kabiną, która ogranicza ryzyko kontaktu z rozpylanym środkiem.
- W czasie wykonywania zabiegu należy używać odpowiednich środków ochrony indywidualnej, i stosować co najmniej kombinezon, nakrycie głowy,

rękawice i buty. Na etykiecie produktu należy sprawdzić, czy wymagane są dodatkowe ochrony osobiste (fartuch, maska i okulary).

- W kabinie ciągnika powinno być dodatkowe opakowanie jednorazowych rękawic, przydatnych w sytuacji drobnej naprawy czy konieczności zmiany ustawień opryskiwacza, oraz worek plastikowy na zużyte rękawice.
- Zabieg wykonuje się sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym (badanie techniczne w stacji kontroli opryskiwaczy jest ważne 3 lata), przy bezwietrznej pogodzie (prędkość wiatru nie może przekraczać 4 m/s) i jeśli jest to możliwe, w godzinach porannych i wieczornych.
- Środki ochrony roślin stosuje się na terenie otwartym za pomocą:
  - sprzętu naziemnego: w odległości co najmniej 20 m od pasiek,
  - opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych lub sadowniczych: w odległości co najmniej 3 m od krawędzi jezdni dróg publicznych, z wyłączeniem dróg publicznych zaliczanych do kategorii dróg gminnych oraz powiatowych,
  - opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych sadowniczych: w odległości co najmniej 3 m od zbiorników i cieków wodnych oraz terenów nieużytkowanych rolniczo, innych niż będące celem zabiegu z zastosowaniem środków ochrony roślin,
  - opryskiwaczy ciągnikowych i samobieżnych polowych: w odległości co najmniej 1 m od zbiorników i cieków wodnych oraz terenów nieużytkowanych rolniczo, innych niż będące celem zabiegu z zastosowaniem środków ochrony roślin.
- Należy zachować ostrożność, kiedy w pobliżu znajdują się osoby postronne lub zwierzęta.
- Plantację, na której wykonano zabieg, znakuje się tabliczką z nazwą i klasą toksyczności środka, datą zabiegu oraz okresem karencji i prewencji.

Spożywanie posiłków

- W czasie wykonywania zabiegu nie wolno jeść, pić, palić tytoniu oraz korzystać z toalety.
- Miejsce spożywania posiłków, picia napojów i palenia papierosów powinno być oddalone mini-

mum 50 m od terenu, na którym wykonywano zabieg i usytuowane od strony nawietrznej.

- Przed przystąpieniem do tych czynności należy zdjąć odzież ochronną, umyć ręce i twarz czystą wodą z mydłem i przepłukać usta wodą pitną.

Mycie opryskiwacza

- Resztki cieczy użytkowej należy zużyć na polu, na którym wykonywano zabieg.
- Po zakończeniu zabiegu należy przepłukać układ przewodów i belkę połową opryskiwacza, a popłuczyny zużyć na polu nieużytkowanym rolniczo.

Postępowanie z odzieżą ochronną po zakończeniu pracy

- Przy czyszczeniu i praniu należy pamiętać, aby:
  - rękawice umyć wodą przed ich zdjęciem,
  - buty, daszki i okulary ochronne umyć wodą po każdym dniu pracy,
  - ochrony górnych dróg oddechowych konserwować zgodnie z instrukcją użytkowania – **nie stosować wielokrotnie maski jednorazowego użytku**,
  - kombinezon wielokrotnego użytku wyprać oddzielnie po każdym dniu pracy.
- Kombinezon trzeba zmieniać po każdym dniu pracy, a rękawice po każdym użyciu.
- Środki ochrony indywidualnej należy przechowywać w czystym miejscu: oddzielnie używane i zapasowe.

Uwagi szczególne

- Po zakończeniu pracy ze środkiem ochrony roślin należy umyć ręce, twarz i całe ciało ciepłą wodą z mydłem, przepłukać jamę ustną oraz zmienić ubranie i bieliznę.
- Zabieg należy odnotować w ewidencji zabiegów ochrony roślin i przechowywać dokumentację przez co najmniej 3 lata.

Dobre praktyki

- Zaznajomienie się z możliwymi objawami zatrucia środkiem ochrony roślin i postępowaniem w czasie wypadku;

- Umieszczenie w widocznym miejscu numeru telefonu, nazwy oraz adresu najbliższego ośrodka toksykologicznego;
- Umieszczenie wiatromierza na ciągniku i sprawdzanie szybkości i kierunku wiatru w czasie zabiegu;
- W przypadku zatrucia w trakcie zabiegu ochrony roślin – pokazanie lekarzowi etykiety stosowanego środka;
- Poinformowanie o planowanym zabiegu sąsiadów;
- Wykonywanie zabiegów przez dwie osoby – przy stosowaniu środków zaliczanych do bardzo toksycznych i toksycznych;
- Oznakowanie plantacji, na której był wykonany zabieg.

Nie wolno!

- **Wykonywać prac ze środkami ochrony roślin kobietom w ciąży, dzieciom i młodzieży przed ukończeniem 18 roku życia.**
- **Pić alkoholu przed pracą, podczas pracy i po jej zakończeniu (dzień przed i dzień po).**
- **Przedmuchiwać ustami dysz, węży i innych elementów roboczych opryskiwacza.**
- **Czyścić sprzęt po zabiegu w odległości mniejszej niż 30 m od ujęć studni, ujęć wody pitnej oraz zbiorników i cieków wodnych.**
- **Kontynuować pracy po obłaniu się środkiem ochrony roślin.**
- **Pozostawiać środka ochrony roślin w opryskiwaczu po zakończeniu pracy.**
- **Przewozić ludzi, zwierząt i środków spożywczych w ciągniku podczas wykonywania oprysku.**
- **Pracować w uszkodzonych środkach ochrony indywidualnej.**
- **Wypuszczać do wód gruntowych resztek cieczy roboczej.**

Osoby cierpiące na jakiegokolwiek schorzenia przed przystąpieniem do wykonywania zabiegu powinny zasięgnąć opinii lekarza, by upewnić się, czy mogą pracować ze środkami ochrony roślin.

Szczególne okoliczności

W związku z użytkowaniem wału przegubowo-teleskopowego warto przeczytać kartę pt. „Wał przegubowo-teleskopowy”.